

لیست گونه‌های ماکرو بنتوزی موجود در آب‌های ایرانی دریای مازندران

مهرشاد طاهری^{1*}؛ مریم یزدانی فشتمی²؛ محمدعلی حمزه³؛ کاظم درویش بسطامی¹

¹ پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی

² دانشکده علوم زیستی، دانشگاه خوارزمی

³ مرکز اقیانوس‌شناسی خلیج فارس (بندرعباس)، پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی ایران

*مسئول مکاتبات: mehrshadtaheri@yahoo.com

چکیده: در طی قرن گذشته اقلیم دریاها و اقیانوس‌ها به سمت ترکیبی از اسیدی شدن و گرم شدن پیش رفته‌اند و این مسئله هشدار بزرگی برای محققان جهت حفاظت از اکوسیستم‌های آبی است. تنوع زیستی پایه هر اکوسیستم است و هر چه تنوع بیشتر باشد اکوسیستم پایدارتر است. در دریایی مانند دریای مازندران که بیشتر جانوران آن بومی و منحصر به همین دریا هستند، هر گونه کاهش در تنوع زیستی به دلیل تغییرات اقلیم یا دیگر دلایل زنگ خطری برای سلامت این اکوسیستم منحصر به فرد کشورمان است. ماکروبنتوزها از غذاهای اصلی ماهیان بنتوزخوار به‌ویژه بچه ماهیان خاویاری دریای خزر می‌باشند. در این چکیده لیست گونه‌های بنتوزی سواحل ایرانی دریای مازندران تا عمق 100 متری بر پایه تجربیات نویسندگان و مقالات معتبر منتشرشده، آماده شده تا پایه‌ای برای بررسی‌های بیشتر برای محققان این رشته باشد. در مجموع 91 گونه ماکروبنتوزی متعلق به سه شاخه نرم‌تنان، کرم‌های حلقوی و بندپایان در سواحل ایرانی دریای مازندران دیده شد. بندپایان با داشتن 67 گونه گروه غالب جانوری بودند. کرم‌های حلقوی با 13 گونه و نرم‌تنان با 11 گونه گروه‌های دیگر را تشکیل می‌دادند. در میان بندپایان، ناجورپایان با 46 و کوماسه‌آ با 15 گونه بیشترین تنوع را داشتند. همچنین در مجموع شش کرم پرتار و 7 کرم کم‌تار شناسایی شدند. شش گونه شکم‌پا و 5 گونه دوکفه‌ای گونه‌های تشکیل دهنده نرم‌تنان بوده‌اند. نتایج این بررسی نشان داد که ماکروبنتوزها پراکنش یکنواختی در مناطق، فصول و اعماق مختلف ندارند. در حالت کلی پرتاران بیشترین تراکم جانوری را داشته و در میان آن‌ها *Streblospio gynobranchiata* پرتعدادترین گونه بوده است. نام علمی همه گروه‌های جانوری با سایت‌های World Register of Marine Species و World Amphipoda Database مطابقت داده شد و از به‌روزترین طبقه‌بندی برای هم‌سانی نام‌های علمی استفاده گردید. لیست کامل گونه‌ها در صورت نیاز برای محققان فرستاده می‌شود. با توجه به دیگر مشکلات دریای مازندران ناشی از آلودگی‌های نفتی، پس‌مانده سموم و کودهای شیمیایی و بالا و پایین رفتن مدت دار تراز آب این دریا، این لیست گونه می‌تواند گام نخست برای دیگر بررسی‌های اکولوژیکی در آینده باشد.

کلیدواژه‌ها: تغییر اقلیم، سخت‌پوستان، کرم‌های حلقوی، نرم‌تنان، دریای مازندران